

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

16 ianuarie 2014*

„Libera circulație a mărfurilor — Articolul 34 TFUE — Restricții cantitative la import — Măsuri cu efect echivalent — Comercializarea articolelor din metale prețioase — Marcă — Cerințe impuse de reglementarea statului membru de import”

În cauza C-481/12,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Lietuvos vyriausioji administracinis teismas (Lituania), prin decizia din 27 septembrie 2012, primită de Curte la 25 octombrie 2012, în procedura

UAB „Juvelta”

împotriva

VĮ „Lietuvos prabavimo rūmai”,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta (raportor), președinte de cameră, și domnii J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot și A. Arabadjiev, judecători,

avocat general: domnul N. Wahl,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru UAB „Juvelta”, de A. Astauskienė, avokatė;
- pentru guvernul lituanian, de D. Kriauciūnas și de R. Krasuckaitė, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de A. Steiblytė și de G. Wilms, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,
pronunță prezenta

* Limba de procedură: lituaniana.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 34 TFUE.
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între UAB „Juvelta” (denumită în continuare „Juvelta”), pe de o parte, și VĮ Lietuvos prabavimo rūmai (Biroul de Control lituanian), pe de altă parte, având ca obiect decizia acestuia din urmă de a impune Juvelta aplicarea, de către un birou public independent autorizat, a unor mărci conforme cu cerințele reglementării lituaniene pe articolele din aur pe care aceasta le comercializează.

Cadrul juridic

- 3 Potrivit articolului 3 alineatul 21 din Legea Republicii Lituania privind controlul metalelor prețioase și al pietrelor prețioase (Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymas), în versiunea aplicabilă în litigiul principal (denumită în continuare „Legea privind controlul”), marca națională a VĮ Lietuvos prabavimo rūmai este o marcă stabilită de statele din Spațiul Economic European (SEE) și de Republica Turcia care atestă că articolele pe care a fost aplicată au fost controlate și marcate de un birou de control independent și autorizat de statul vizat și sunt conforme cu titlul exprimat în cifre arabe în cadrul mărcii și care menționează conținutul de metal prețios în părți la mie din masa aliajului.
- 4 În temeiul articolului 17 alineatul 1 din legea menționată, pe articolele din metale prețioase și pe pietrele prețioase importate în Lituania, VĮ Lietuvos prabavimo rūmai trebuie să aplice marca națională a acestui stat.
- 5 Articolul 17 alineatul 2 punctul 2 din legea menționată prevede că articolele din metale prețioase și pietrele prețioase importate din alt stat, respectiv dintr-un stat al SEE sau din Republica Turcia, unde introducerea lor pe piață este autorizată, pot fi comercializate fără marca VĮ Lietuvos prabavimo rūmai sau fără certificat de calitate dacă acestea au fost controlate și s-a aplicat marca unui birou de control independent autorizat de acest stat și poartă marca de responsabilitate obligatorie înregistrată în acest stat și aplicată cu ocazia fabricării lor.

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 6 Juvelta este o societate care desfășoară în special o activitate de comerț cu amănuntul de bijuterii realizate din metale prețioase.
- 7 În urma unei inspecții, funcționari ai VĮ Lietuvos prabavimo rūmai au stabilit că o parte (355 de unități) dintre articolele din aur controlate nu erau conforme cu cerințele prevăzute la articolul 17 alineatul 2 punctul 2 din Legea privind controlul.
- 8 Prin procesul-verbal de inspecție nr. 04-13-41 din 15 martie 2011, în care s-au consemnat rezultatele inspecției menționate, VĮ Lietuvos prabavimo rūmai a dispus ca Juvelta să solicite unui birou de control public independent și autorizat marcarea articolelor din aur pe care le comercializa cu mărci conforme cu cerințele din reglementarea lituaniană.
- 9 Rezultă din acest proces-verbal că pe articolele în cauză s-au aplicat mărci de către un birou de control independent autorizat de Republica Polonă, dar că, potrivit VĮ Lietuvos prabavimo rūmai, mărcile nu erau conforme cu cerințele de la articolul 17 alineatul 2 punctul 2 din Legea privind controlul coroborat cu articolul 3 alineatul 21 din legea menționată, pentru motivul că cifra arabă „3” care figura pe acestea nu indica conținutul de metal prețios respectiv, exprimat în unități la mie din masa aliajului.

- 10 În această privință, instanța de trimitere arată că nu se contestă că, în Republica Polonă, mențiunea cifrei „3” în cadrul unei astfel de mărci este destinată să indice articolele din metale prețioase al căror titlu, exprimat în unități la mie din masa aliajului, este 585.
- 11 În plus, această instanță arată că Juvelta a efectuat o marcă suplimentară a articolelor vizate prin aplicarea pe acestea a mențiunii „585”, destinată să indice titlul acestor articole sub o formă care să poată fi înțeleasă de consumatorii lituanieni.
- 12 Ulterior formulării unei acțiuni împotriva acestui proces-verbal la directorul VĮ Lietuvos prabavimo rūmai, care, prin decizia nr. 1.5-264 din 15 aprilie 2011, a respins-o, confirmând validitatea procesului-verbal amintit, Juvelta a solicitat Vilniaus apygardos administracinis teismas anularea procesului-verbal menționat și a acestei decizii. Acțiunea a fost respinsă printr-o hotărâre din 18 august 2011.
- 13 Juvelta a introdus apel împotriva acestei hotărâri în fața instanței de trimitere.
- 14 În acest context, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Articolul 34 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că interzice o reglementare națională potrivit căreia, în cazul vânzării într-un stat membru al Uniunii Europene a unor articole din aur importate din alt stat membru, a căror introducere pe piața statului de proveniență este permisă, este necesară aplicarea pe aceste articole a unei mărci a unui birou independent de control autorizat de un stat membru care să confirme că articolul inscripționat a fost controlat de acel birou și să ofere clienților din statul membru importator informații pe care aceștia să le poată înțelege cu privire la titlu, în cazurile în care asemenea informații privind titlul sunt oferite printr-o marcă distinctă, suplimentară, ștanțată pe același articol din aur?
- 2) În raport cu răspunsul la prima întrebare, este relevant că, în cazul de față, marca suplimentară privind titlul articolelor din aur care poate fi înțeleasă de clienții din statul membru importator (de exemplu marcajul din trei cifre arabe «585») nu a fost aplicată de un birou independent de marcă autorizat de un stat membru al Uniunii Europene, deși informația cuprinsă în marcă corespunde în ceea ce privește conținutul cu cea specificată în simbolul ștanțat pe același articol de către biroul independent de marcă autorizat de statul membru de origine (de exemplu marcarea cu cifra arabă «3» aplicată în statul membru de origine reprezintă, conform dispozițiilor legale ale acestuia, titlul 585)?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 15 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 34 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, în temeiul căreia, pentru a putea fi comercializate pe piața unui stat membru, articolele din metale prețioase importate dintr-un alt stat membru în care comercializarea lor este autorizată și pe care s-a aplicat o marcă în conformitate cu reglementarea din acest al doilea stat membru, atunci când indicațiile privind titlul acestor articole care figurează în cadrul mărcii respective nu sunt conforme cu dispozițiile reglementării din primul stat membru, trebuie marcate din nou de către un organism de control independent autorizat de acest din urmă stat membru, prin intermediul unei mărci care confirmă că aceste articole au fost controlate și care indică titlul lor în conformitate cu prevederile menționate.

- 16 Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, orice reglementare comercială a statelor membre de natură să constituie, în mod direct sau indirect, efectiv sau potențial, un obstacol în calea comerțului din interiorul Uniunii trebuie considerată o măsură cu efect echivalent unor restricții cantitative în sensul articolului 34 TFUE (a se vedea printre altele Hotărârea din 11 iulie 1974, Dassonville, 8/74, Rec., p. 837, punctul 5, și Hotărârea din 2 decembrie 2010, Ker-Optika, C-108/09, Rep., p. I-12213, punctul 47).
- 17 Astfel, obstacolele în calea liberei circulații a mărfurilor care rezultă, în lipsa armonizării legislațiilor, din aplicarea la mărfuri provenite din alte state membre, unde sunt produse și comercializate în mod legal, a unor norme privind condițiile pe care trebuie să le îndeplinească aceste mărfuri, chiar dacă aceste norme sunt aplicabile fără deosebire tuturor produselor, constituie măsuri cu efect echivalent, interzise de articolul 34 TFUE, în cazul în care această aplicare nu poate fi justificată printr-un scop de interes general de natură să prevaleze asupra cerințelor liberei circulații a mărfurilor (a se vedea Hotărârea din 22 iunie 1982, Robertson și alții, 220/81, Rec., p. 2349, punctul 9, Hotărârea din 15 septembrie 1994, Houtwipper, C-293/93, Rec., p. I-4249, punctul 11, precum și Hotărârea din 21 iunie 2001, Comisia/Irlanda, C-30/99, Rec., p. I-4619, punctul 26).
- 18 În această privință, Curtea a stabilit deja că o reglementare națională care impune ca articolele din metale prețioase importate din alte state membre în care sunt comercializate legal și marcate în conformitate cu legislația statelor respective să fie supuse unei noi marcări în statul membru de import are drept efect sporirea dificultății și a costului importurilor (a se vedea în acest sens Hotărârile citate anterior Robertson și alții, punctul 10, Houtwipper, punctul 13, precum și Comisia/Irlanda, punctul 27).
- 19 Reglementarea în discuție în litigiul principal se găsește în aceeași situație. Astfel, în temeiul acesteia, articolele din metale prețioase și pietrele prețioase care poartă o marcă ale cărei indicații nu sunt conforme cu prevederile reglementării respective nu pot fi comercializate în Lituania decât după ce au fost marcate din nou în acest stat membru.
- 20 În consecință, o astfel de reglementare constituie o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative la import, interzisă prin articolul 34 TFUE.
- 21 În ceea ce privește posibilitatea de a justifica o astfel de măsură, Curtea a statuat deja că obligația importatorului de a aplica pe articolele din metale prețioase o marcă prin care se indică titlul este, în principiu, de natură să asigure o protecție eficace a consumatorilor și să promoveze corectitudinea tranzacțiilor comerciale (a se vedea Hotărârile citate anterior Robertson și alții, punctul 11, Houtwipper, punctul 14, precum și Comisia/Irlanda, punctul 29).
- 22 Însă, în acest context, Curtea a statuat de asemenea că un stat membru nu poate impune o nouă aplicare a unei mărci pe produse importate dintr-un alt stat membru unde au fost comercializate legal și marcate în conformitate cu legislația acestui stat în cazul în care indicațiile oferite de marca de origine, indiferent de forma acesteia, sunt echivalente cu cele prevăzute de statul membru de import și pot fi înțelese de consumatorii din acesta (a se vedea Hotărârile citate anterior Robertson și alții, punctul 12, Houtwipper, punctul 15, precum și Comisia/Irlanda, punctele 30 și 69).
- 23 Pentru a determina dacă o indicație a titlului neprevăzută de o reglementare a unui stat membru oferă informații echivalente și care pot fi înțelese de consumatorii din acest stat, trebuie luate în considerare așteptările prezumate ale unui consumator mediu, normal informat și suficient de atent și de avizat (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Irlanda, citată anterior, punctul 32).
- 24 În ceea ce privește litigiul cu care este sesizată instanța de trimitere, trebuie arătat că s-a stabilit că articolele în discuție în litigiul principal au fost marcate de un birou de control independent autorizat din Republica Polonă, în conformitate cu legislația acestui stat.

- 25 De asemenea, instanța de trimitere arată că nu se contestă că marca aplicată pe articolele respective precizează titlul acestora prin menționarea cifrei „3” și că, în Polonia, această mențiune este destinată să indice articolele din metale prețioase al căror titlu, exprimat în unități la mie din masa aliajului, este 585.
- 26 Rezultă că indicația oferită de mențiunea respectivă în ceea ce privește articolele din metale prețioase marcate în Polonia este echivalentă cu cea oferită de mențiunea „585” care figurează pe o marcă aplicată de un birou de control public independent și autorizat în Lituania, în conformitate cu reglementarea din acest din urmă stat.
- 27 În aceste condiții, trebuie să se verifice de asemenea dacă mențiunea cifrei „3” care figurează pe mărcile aplicate pe articolele în discuție în litigiul principal oferă o indicație care poate fi înțeleasă de un consumator lituanian mediu, normal informat și suficient de atent și de avizat.
- 28 În această privință, este necesar să se constate că este posibil ca mențiunea respectivă să nu poată fi înțeleasă de un astfel de consumator, din moment ce, în principiu, nu se poate prezuma că acesta ar cunoaște sistemul polonez de indicare a titlurilor articolelor din metale prețioase.
- 29 Totuși, deși efectele restrictive ale reglementării în discuție în litigiul principal pot fi astfel justificate prin obiectivul de asigurare a unei protecții eficiente a consumatorilor lituanieni prin prezentarea indicațiilor privind titlul articolelor din metale prețioase importate în Lituania care să poată fi înțelese de ei, o astfel de justificare nu poate fi admisă decât dacă reglementarea menționată este proporțională cu obiectivul pe care îl urmărește, respectiv dacă aceasta poate conduce la realizarea acestui obiectiv, însă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea lui.
- 30 În consecință, trebuie analizat dacă obiectivul menționat poate fi atins prin măsuri care restrâng mai puțin schimburile de articole din metale prețioase în interiorul Uniunii decât impunerea unei noi marcări în statul membru de import, prevăzută de reglementarea menționată.
- 31 În acest context, trebuie amintit că, astfel cum indică instanța de trimitere, în scopul exprimării titlului articolelor în discuție în litigiul principal sub o formă care poate fi înțeleasă de consumatorii lituanieni, Juvelta a efectuat o marcă suplimentară a articolelor vizate prin înscrierea pe ele a mențiunii „585”, acest număr corespunzând titlului articolelor respective, exprimat în părți la mie din masa aliajului.
- 32 Or, trebuie să se constate că o astfel de marcă este de natură să îndeplinească obiectivul urmărit de reglementarea în discuție în litigiul principal și constituie o măsură care restrânge mai puțin circulația articolelor din metale prețioase în cadrul Uniunii decât noua marcă impusă prin această reglementare, cu condiția ca indicațiile oferite prin această marcă să corespundă celor care figurează pe marca aplicată pe articolele vizate de un organism de control independent autorizat de statul membru de export al acestora.
- 33 În plus, trebuie arătat că, în afară de o marcă suplimentară precum cea în discuție în litigiul principal, alte măsuri, precum prezența obligatorie la locul comercializării articolelor din metale prețioase provenite din alte state membre a unor tabele de corespondență autorizate de un organism de control independent al statului membru de import prin care să se informeze consumatorii în legătură cu mărcile titlurilor din alte state membre și echivalența lor în statul membru respectiv sau obligația de a aplica pe aceste articole o etichetă care să menționeze toate indicațiile impuse prin reglementarea din același stat membru, ar putea constitui măsuri suficiente pentru a permite asigurarea unei protecții eficiente a consumatorilor.
- 34 În aceste condiții, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 34 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, în temeiul căreia, pentru a putea fi comercializate pe piața unui stat membru, articolele din metale prețioase importate dintr-un alt stat membru în care comercializarea lor este autorizată și pe care s-a aplicat o

marcă în conformitate cu reglementarea din acest al doilea stat membru, atunci când indicațiile privind titlul acestor articole care figurează în cadrul mărcii respective nu sunt conforme cu dispozițiile reglementării din primul stat membru, trebuie marcate din nou de către un organism de control independent și autorizat de acest din urmă stat membru, prin intermediul unei mărci care confirmă că aceste articole au fost controlate și care indică titlul lor în conformitate cu prevederile menționate.

Cu privire la a doua întrebare

- 35 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă împrejurarea că o marcă suplimentară a articolelor din metale prețioase importate, destinată să ofere indicații privind titlul acestor articole sub o formă care poate fi înțeleasă de consumatorii din statul membru de import, nu a fost efectuată de un organism de control independent și autorizat dintr-un stat membru are vreo incidență asupra răspunsului dat la prima întrebare.
- 36 În această privință, trebuie arătat că, în măsura în care articolele în discuție în litigiul principal au făcut obiectul numai al unei mărci suplimentare în raport cu marca privind titlul aplicată de un birou de control independent și autorizat de statul membru exportator, în speță Republica Polonă, funcția de garanție a acestei mărci este îndeplinită (a se vedea în acest sens Hotărârea Houtwipper, citată anterior, punctul 19).
- 37 Astfel, situația în discuție în litigiul principal trebuie diferențiată de cea în care articolele din metale prețioase sunt marcate chiar de producători în statul membru de export. Această din urmă situație poate face posibile fraudele, pe care, în lipsa unei reglementări a Uniunii, statele membre, care dispun de o largă putere de apreciere, trebuie să le prevină prin adoptarea unor măsuri pe care le consideră adecvate în această privință (a se vedea în acest sens Hotărârea Houtwipper, citată anterior, punctele 20-22).
- 38 Indicațiile oferite de o marcă suplimentară precum cea în discuție în litigiul principal trebuie să corespundă, în orice caz, celor care figurează pe marca aplicată pe articolele vizate de un organism de control independent autorizat de statul membru de export.
- 39 Or, astfel cum reiese din decizia de trimitere, precum și de la punctele 25 și 26 din prezenta hotărâre, această situație se regăsește în cauza principală.
- 40 În aceste condiții, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că împrejurarea că o marcă suplimentară a articolelor din metale prețioase importate, destinată să ofere indicații privind titlul acestor articole sub o formă care poate fi înțeleasă de consumatorii din statul membru de import, nu a fost efectuată de un organism de control independent și autorizat dintr-un stat membru nu are nicio incidență asupra răspunsului dat la prima întrebare în cazul în care o marcă privind titlul a fost aplicată prealabil pe articolele respective de către un birou de control independent și autorizat de statul membru de export, iar indicațiile oferite prin respectiva marcă sunt conforme cu cele care figurează pe această marcă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 41 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

- 1) **Articolul 34 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, în temeiul căreia, pentru a putea fi comercializate pe piața unui stat membru, articolele din metale prețioase importate dintr-un alt stat membru în care comercializarea lor este autorizată și pe care s-a aplicat o marcă în conformitate cu reglementarea din acest al doilea stat membru, atunci când indicațiile privind titlul acestor articole care figurează în cadrul mărcii respective nu sunt conforme cu dispozițiile reglementării din primul stat membru, trebuie marcate din nou de către un organism de control independent și autorizat de acest din urmă stat membru, prin intermediul unei mărci care confirmă că aceste articole au fost controlate și care indică titlul lor în conformitate cu prevederile menționate.**
- 2) **Împrejurarea că o marcare suplimentară a articolelor din metale prețioase importate, destinată să ofere indicații privind titlul acestor articole sub o formă care poate fi înțeleasă de consumatorii din statul membru de import, nu a fost efectuată de un organism de control independent și autorizat dintr-un stat membru nu are nicio incidență asupra răspunsului dat la prima întrebare în cazul în care o marcă privind titlul a fost aplicată prealabil pe articolele respective de către un birou de control independent și autorizat de statul membru de export, iar indicațiile oferite prin respectiva marcare sunt conforme cu cele care figurează pe această marcă.**

Semnături